

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Félévre	5	"	"
Negyedévre	2	"	50 "
Egy órára	1	"	"
Egyes szám ára 4 kr.			

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hasznosított papírt sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi r
szélesek alku szerint jutányos áron vételek fel. Bélyeg-díjmin
den külön bejegyzést 30 kr.

Keleti politika.

Mult Pénteken, a törökök vasárnapján Saurma-Jeltsch báró, a német birodalmi nagykövet, a szövetségi személyzetel együtt a Yildiz-palota vendége volt. Az étkezést audiencia előzte meg, melyen a nagykövet Vilmos császárnak egy sajátkezű levelét nyújtotta át a szultánnak.

E levél tartalmáról tulajdonképen nincsen tudomásunk, de arról igenis, hogy a midőn a török császár híret vette II. Vilmos budapesti tószájának, e szavakra fakadt: »Már most minden rendben van!«

E szavak által a szultán örömeinek adott kifejezést azon barátságos kötelék és szoros összetartás fölött, mely Magyarország és Németország között létezik.

Törökországban kétféle politikai áramlat létezik. A hivatalos politikai a régi tradícionális szisztémával tart; melyet azon lassúság jellemez, a mely a többi európai hatalmat a kimerültség unatja, s a mely a keleti kérdés megoldását lehetetlenné teszi.

Ezen hivatalos politika mellett létezik még egy személyes politika is. Ez a szultán egyéni politikája, a ki serényen tekint szét megbízható szövetségesei után, a melyek őt Angol- és Oroszország ellenében megvédelmezzék és a

török birodalom integritását fentartsák.

A szultán meg van róla győződve, hogy Vilmos német császárnak találta fel leghivebb szövetséges társát; s ezen feltevést a német császár álláspontja a török-görög háboruban teljesen igazolni látszik. Nem volt azonban teljesen tisztában Ausztria-Magyarország politikai álláspontjára vonatkozólag, nem tudta elgondolni, hogy a mi monarchiánk szoros szövetségese-e Németországnak. Bosznia okkupálása óta mindig azt képzelte, hogy Ausztria-Magyarország Macedonia nagy részét, de leginkább Salonichit készül anektálni.

A török császár azon hiedelemben vala ugyanis, hogy Ausztria-szlávjai Törökország szlávjai mellett foglalnak állást, s ezek felszabadítása érdekében fogják az okkupáció folytatását sürgetni. Mig ellenkezőleg meg van arról is győződve, hogy a magyarok egy újabb okkupáció ellen határozott álláspontot foglalnának el.

A mig a keleti kérdésben a magyarok lesznek a szóvivők Ausztria-Magyarország politikájában, addig ki van zárva azon eshetőség, hogy a mi monarchiánk Oroszországgal tartana, Törökország felosztását illetőleg. Magyarország befolyása a keleti politikára a legbiztosabb garancia arra nézve, hogy a Balkán-félszigeten a status quo fentartassék. A német császár szavai tehát,

melyek értelmében Magyarország képezi a németországgal való szövetség alapját, s azon következtetés, hogy a mai szeretett fejedelmünk első sorban magyar király, csak örömmel és meglelégedéssel tölthette el Abdul Hamid keblét.

A szultán aggodalmai, az Ausztria-Magyarország részéről történhető folytatolagos okkupációra teljesen el vannak tehát oszlatva.

A törökök a hármasszövetségbe helyezhetik bizalmukat. Egész odaadással ugyan, de nem egészen nyíltan, nehogy Oroszországgal megsértsék és gyanúra gerjeszszék. De azért a szultán minden tartózkodás nélkül fordulhat Németországhoz pénzbeli segélyért, hogy így hadseregét — a status quo fentartása és a balkánfélszigeti szlávok fékentartása 600000 emberre kiegészíthesse és organizálhassa.

A keleti kérdés biztosítékát manapság Magyarország képezi, avagy jobban mondva, a magyar befolyás monarchiánk keleti politikájában.

Ennélfogva Magyarországon nagy felelősség terhe nyugszik a keleti politikát illetőleg.

A magyar nemzet politikai jó hírneve forog kérdésben, melyet Európa színe előtt előtt becsülettel kell fentartanunk, ha netán kenyértörésre kerülne a dolog és a szláv elemeket sakkban

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

MIT GONDOLOK NÉHA.

— A Debreczen eredeti tarczája. —

Elgondolom néha, hogy e
Mai híres világba,
Melyik hát a szerencse vagy
Melyik már az Isten útka?!

Az-e, kinek az ég igaz
Mélyen érző szívet adott,
Vagy a kitől minden nemes,
Tiszta érzést megtagadott.

Lengyel Elza.)

Damjanicsról.

Három közlemény.

Irtá: Hentaller Lajos.

III.

Az isaszeghi csatát ismét Damjanics és hadteste döntött el. Ők voltak a centrumban. Isaszeg alól Gödöllőre: majd a pesti nagy uton Mogyoród és Veresegyház felé vonult a sereg. Mogyoródról april 10-én kora reggel, esős időben indultak Vác felé. Vác alatt

még mindig esett. Az ut borzasztó lucskos volt s a honvéd alig birt lépni.

Egyszerre Damjanics, fia elött terem s így szól:

— Fiúk! Hát bemenjünk Vácra?
— Be bizony, mert künn nagyon esik!
— Igen ám, de német van Vácra! Hát kiverjük a németet?
— Ki, kiverjük! — kiáltották egyhangulag.

— Ki, kiverjük! — zengte utána menydörgésszerűleg Damjanics. Aztán nyugodtan tette hozzá: Befutylünk nekik!

Es befutyltek a németek. Este Görgei éppen a gödöllői kastély billardszobájában beszélgetett, a midőn megkapta Damjanics rövid jelentését, hogy az osztrákok Vácra megverték és Vácot bevették.

Vácraól másnap Ipolyvágy felé vonult s a Garam folyón átkelve, Also Váradig ment. Itt meghalt a sereg. A következő napon volt a híres nagy-sallói csata. Damjanics a 3-ik hadtesttel a közepén vonult be.

Honvédek ekkor már annyira fanatizáltak s a Damjanics jelentése o y elbizakodottá tette a legénységet, hogy itt a honvédek egy része szuronyos fegyverrel válláról le sem vette, hanem pusztá kézzel rohant az osztrákra. — Nagy-Salló közepén, a templom körül szegeztek csak szuronyt s hányták kéve gyanant szét az előttük megállni batorkodó ellenséget. Az osztrák itt teljesen szétveretett. A sallói csata egyike szabadságharcunk legnagyobb

diadalainak, mert ott az osztrák sereg teljesen megsemmisült s nyitva volt az ut Bécsig. Görgei a lévai váról nézte az ütközetet.

A sereg innen Komárom felé vonult. A menet pár napig tartott, mig a hullámzóombok közül leérték a vágvölgy sikkjára. A honvédség már aprilis 22-en felszabadította az osztrákok által körülzárolt Komáromot a Vágh mentén.

Már ekkor észre lehetett venni, hogy Görgei féltékeny Damjanicsra. Ezen nem lehet csudalkozni.

Damjanics serege, a harmadik hadtest volt a honvédsereg lelke. A 3-ik hadtest nélkül nem lehetett csatát nyerni. Ezt a hadtestet pedig Damjanics teremtette és vezette. Ez a hadtest bálványozta Damjanicsot. Es Damjanics tudta, érezte igen jól, hogy az ő tekintelye abban az arányban nő es emelkedik, a mily arányban mulja felül hadteste a többi csapatokat dicsőségben.

Görgei Damjanicsal szemben egészen másként viselte magát, mint többi tábornoktársaival. A többi tábornokokkal szemben büszke volt es komoly, mintegy érezte velük, hogy fölöttük áll.

Damjanicsal szemben nem nagyképszerűsödhetett. Damjanics Görgeivel szemben is úgy viselte magát, mint a többi bajtársal: Jókodvüen, nyilt szívüen, zajosan. Ezenkívül Görgei közeledett Damjanicshoz a szolnoki csata után.

Görgei, — írja nagybecsü munkájában Vukovics Sebő — a lekötelő szivesség szá

kellene tartanunk a Balkán félszigeten, a török birodalom integritása érdekében.

Nagy felelősségek, nagy feladatokat és kötelességeket is involválának. A magyar parlament eddigelé cseppet sem törődött a külpolitikával, de még tájékozva sem volt felőle; s legfeljebb itt-ott szólalt fel egy-egy ellenzéki képviselő, s interpellálta a miniszterelnököt; de azt sem komolyan, mintha értene a diplomáciához, hanem csak azért, hogy magát informálnak mutassa. Általában kevés köztünk a diplomata, annyira el voltunk eddigelé foglalva, belügyekkel, apró-cseprő dolgokkal, személyes torzalkodásokkal, hogy egy politikusként sem maradt ideje diplomáciával foglalkozni, ezen államtudomány tanulmányozását feladatává tenni.

Legfőbb ideje lesz megkezdeni.

BELFÖLD.

Corpus separatum. Fiume város vagy önálló, törvényhozási joggal bíró reszpublika, vagy Horvátországhoz tartozó municipium, vagy közvetlenül a magyar koronához csatolt test. Negyedik eset nem képzelhető. Ha ezen esetek közül valamelyik tisztában áll, akkor nem lehet azt mondani, hogy Fiume állami hovatartozásága, mint Bánffy mondotta, rendezve nincs. Mert ez a kérdés a törvényhozás által minden kétséget kizárólag tisztázva van. Azt, hogy Fiume önálló, törvényhatósági joggal bíró reszpublika, nem állítja a világon senki. Hogy Horvátországhoz nem tartozik, azt kimondja az 1868. XXX. t.-cz. 66 §-a, mely Horvátországhoz tartozónak ismeri el mindazon területeket, mely jelenleg Buccari városával és kerületével együtt Fiume vármegyéhez tartozik, Fiume város és kerülete kivételével. Ugyanez a törvényszakasz kimondja azt, hogy Fiume város és kerülete a magyar koronához csatolt külön testet

vaival szóló Damjanichhoz mindenkor, melyen azonban keresztülsugárzott az a restelkedés, hogy a hadseregben még Görgein kívül van tekintélyes egyéniség, ki iránt a közlegénységnek még nagyobb bizalma van, mint Görgey iránt. És ebben a viszonyban lehet keresni Görgey azon feltűnő intézkedésének titkát, melyivel Damjanichot Debreczenbe akarta küldeni.

Görgei ugyanis már Komárom bevételé előtt rá akarta bírni Damjanichot, menjen helyette Debreczenbe hadügyminiszternek.

— Szükségesnek tartod, hogy én a seregnél maradjak? — kérde Görgei Damjanichot.

— Én ezt mulhatatlanul szükségesnek tartom.

— Akkor tehát — folytatta Görgei — neked kell, mint helyettes hadügyminiszternek Debreczenbe menned, mert más nincs senki, a kire a sereg rendezését bízni lehetne.

Damjanich eleinte vonakodott s Mészáros nevet említette. Ezt Görgei lehetetlennek tartotta.

Vukovics Sebő kormánybiztos Klapkát hozta javaslatba s kijelentette, hogy Damjanich távozását a seregtől egyenesen veszedelemnek tartja.

— Görgey azonban keresztülvitte eszméjét, írja Vukovics. S oly őszinte nyájassággal biztatotta be Damjanichnak, hogy a helyettes hadügyminiszterségre nálánál alkalmasabb tábornok nincs, hogy végre Damjanich beleegyezett a rendelkezésbe, mely által elvonatott a helyről hol dicsően töltötte be hivatását s küldetett oly pontra, melyre hivatva legkevésbé sem volt, ki Damjanichot ismeri. — teszi meg hozzá Vukovics, tudja, hogy valamint a csata-

képez, amelynek csak külön autonómiájára s erre vonatkozó törvényhozási és kormányzati viszonyaira nézve, állapodnak meg a regnikoláris deputációk. Ha Bánffy ur csak magán ember volna, akkor lehetne kilátás arra, hogy véleményével izoláltan maradjon, de Bánffy Magyarország miniszterelnöke, akinek háta mögött a hivatali tekintély és az ugynevezett parlamenti többség áll, mely őt minden botlásában vakon követi. A kormányparti sajtó nekibátorodva a miniszterelnök közjogellenes nyilatkozatától, ma már nyíltan hirdeti, hogy Fiume hovatartozását az 1868. XXX. t.-cz. 66 §-a félreírhatetlenül nyílt kérdésnek hagyta. Nagyon természetes következtetés lesz ennek, hogy ellenségeink sietni fognak ezt kizsákmányolni, annál inkább, mert hiszen Magyarország hivatalos közvéleménye az ő álláspontjukat foglalta el. És a magyar közvéleménynek többé nem áll módjában, hogy az e tekintetben ellene irányuló tamadásokat az egyértelműség erejével verje vissza.

KÜLFÖLD.

Az osztrák parlamenti helyzet. Ausztriában a zürzavar egyre fokozódik. A képviselőház mai ülésén, mint tudósítónk táviratozza, az ellenzék jolytatta az obstrukciót. Egy csomó névszerinti szavazás töltötte ki az ülést egész délutánig. Ugy beszéltek, hogy a németek minden ülés elején átlag öt névszerinti szavazást kérnek.

A jobboldali pártvezérek tegnapi ülésén foglalkoztak az obstrukció meggátlásának kérdésével. Egyelőre azt tervezték, hogy nem engedik meg az elnöki bejelentések felolvasását. Hogy mennyire izgatottak a kedélyek, mutatja az, hogy a tegnapi pártértekezleten megtámadták Kathreint — hogy az ülést korán rekesztette be s így elősegítette az obstrukciót. Kathrein azzal védekezett, hogy a pártok és pártvezérek gyűlései miatt rekesztette be korábban az ülést.

téren jeles, úgy az íróasztal mellett teljesen idegen.

Ekkortájtban értesült Damjanich arról is, hogy Szolnok városa — a leköszönt G r a e f l helyett — képviselőjévé választotta.

A mint a 3-ik hadtest megjutda, hogy Damjanich elhagyja dicsősége színhelyét, minden ember elveszté jókedvét. A 3-ik zászlóalj tisztjei fölkeresték — imádot vezérüket, apjukat. Eppen nagy ebéd volt Görgeinél. Ott találtak az öreg fiait. Érzékenyen bucsuztak el tőle.

Damjanich mellére bocsáta fejét s némán hallgatta végig a bucsuszavakat. Azután felállott s mogott hangon válaszolt Elékes István szavaira:

— Köszönöm, fiám! Hiszen mind igaz, amit mondtál. De ha tisztába jövünk a némettel, akkor ne keress engem a seregnél, hanem gyere el Magyarára: ott meglátasz egy vén raczot, aki kapálja a szőlő tövét s iszja a hegy leveit, az én leszek. Ha pedig tisztába nem jövünk a némettel, akkor se keress engem a seregnél, mert én ugyan koronás fő alatt soha-em szolgálok! Most pedig egészen itt is hagylak bennetek! Megmondta nekem Görgey, hogy bakat csak én tudok organizálni. Mikor ő meglátta az én hadtestemet, levette a kalapját előtte. Azért meg, menjek el helyette Debreczenbe bakakat teremteni e zaklatott, szegény hazának s el is megyek. Isten eltessen benneteket! Remélem, ti nem hoztok szegényt nevemre!

Nem mehetett Debreczenbe bakakat teremteni! E lakoma után végigkocsizott a városain. Gyepője kettészakadt kezében s lovai megvadulva, feldöntötték. Jobb lába bokában tört ketté.

TARKA-ELET.

Bucusu a nyártól.

Leszállt az ősz... már a madárka
Egy más, enyhébb tájra repült.
Koncertet rendez a dalárda...
És a korzó megnépesült.
Hüvös borongós őszi szellő
Sodorja el a levelet...
Szalma kalap, világos öltöny
Sárga czipő isten veled!

Ah, hol vannak a nyári esték?
Az ég, a csillaggal tele?
S erdei fak közt fölzendülő
Harsogó vidám tér zene?
Feher, kivágott nyári blouse-ok
Ejjel a kávéház előtt...
Kimondhatatlan keserű érzés
Vesz ime lelkemen erőt.

Sáros, vizes szerte az aszfalt
Egy-két ember siet haza,
S eszembe jut im őszi éjjel
Az edes nyári éjszaka.
S az enyhe nyári éjszakáról
Egy csinos, kicsiny, szőke lány
— Beh furcsákat gondol az ember
Egy ily borongós éjszakán.

Eltűntek im a nyári esték
Ködös a föld, felhős az ég
Vajh hol van az a szőke kis lány
Gondol-e rám is néha még?
Ködös borongós őszi éjjel
El-rebeg egy lány nevet...
Nyári ábránd, sok fényes álom
Is'en ve ed! Isten veled...!

Farkas Imre.

A „Közlöny” május 5-iki számában van Görgey hivatalos jelentése, melyben tudatja Kossuthnak, hogy „Damjanich tábornok ur tegnap kocsiával felborult és lábszarát éppen a bokánál eltörte. Az ő rideg stílusában még hozzá teszi, hogy: »Ez által a derék hazafi hadiszolgálatra talán örökre alkalmatlanná tétetett.»

Kossuth Damjanich balesetét országos csapásnak nyilvánította. Meleg hangú sorait így végzi: »A vallas szolgáló kötelességüknek tartandják a népek istenéhez, a szabadság mindenható védőjéhez nyilvános imákkal járulni, melyekbe minden magyar szíve mélyből osztozik, hogy adja vissza Damjanichot szabadságunk dicső bajnokát minél előbb helyreállított erővel hazánkban. Az orvosi tudomány ne ismerje szentebb és magasabb feladatot, mint őt ép-egészségbe minél hamarabb és minél biztosabban visszaállítani: vitéz hadserege pedig: az a hadsereg, mely az ő vezérlete alatt a semper victrix (mindig győztes) nevet kiérdemelte, ismerje dicsősége kellékeinek folytonos győzelem által vitéz vezérének szívét megvigasztalni. Damjanichot kezdetben Komáromban, majd Pesten, a városligetben ápolta szerető, hű neje. A midőn a magyar kormány eltávolított a fővárosból, akkor neje Aradra szállította a beteg bajnokot, a ki ott a várpáncsnokságot vette át.

És ekkor már lehetett látni, mennyire igaza volt Kossuthnak, midőn Damjanich szerencsétlenségét országos csapásnak nevezte. Mert Damjanich labrtörésével egyúttal a diadalmas hadsereg dicsőséges epochája is veget ért.

Damjanich távozása után ugyanis hamarosan kitűnt, mi volt ez a hős katonáinak

Színház.

A kék asszony.

Operette 3 felvonásban. Irták **Armand Liorat** és **M. Ordonnanu**. Fordították **F. J. Béla** és **Makal Emil**. Zenéjét szerzetes **Louis Varney**. Először adták a debreczeni városi színházban 1897. október 15-én.

Végre egy operett, amelyet meg is lehet hallgatni s a zenéje jó és kedves. Eddig a szöveg vagy sületlenségek, vagy tragárságok tárháza volt, a Kék asszony librettje azonban, ha nem is alkot korszakot s főleg az alap-gondolatban fekvő őshumor kiaknázását, teljesen a színészekre bizza, mégis határozott maggal bíró mesének a feldolgozása, a zenei rész pedig egyenesen sokat ér.

Egy bretagnei faluban a hegyen levő kolostorról híre terjed, hogy kísértetek tanúja, még pedig, a Kék asszony mászkál környékén éjjelenként. Ezt megtudja de le H o g u e t t e b r. (Sziklay) amateur tudós, a titkos tudományok társaságának tagja s a faluba megy lakni, hogy a kísértetet tanulmányozza — a darab kezdete előtt egy esztendővel. A felesége, J o l a n d (F. Kálly L.) felhasználja a mesét csapodárságának kielégítésére s estenként ő öltözik kék asszonynak, hogy az elhagyott kolostorban kedvesével a csendőrkapitánnyal találkozzék, akit ferje maga vezetett be s hetenként szivesen lát ebédre házuknál. Végre azonban ezt is megunja, szakítani akar a kapitánnyal s egy utolsó találkát ad neki. Itt kezdődik a darab.

A színtér a falu utcáját mutatja, szemben egymással két versenyző turista vendéglő, C a n t e l e u n é (Püspöki) és a P i g e o n n é (Locsarekné) azonban mint ez már természetesen az előbbinek huga, T e r é z (Serfőzy Zs) és az utóbbinak öcse P i e r r e (Békésy) szeretik egymást. Ekkor terjed el híre, hogy a régi kapitányt áthelyezték M i r a s c l (Vidor) az új kapitány kapta meg a kék asszony levelét, amelyre Canteleu csak a cselédjé M a r i o t t e (Szabó Irma) vitt el jó pénzért. Az új kapitány persze kap az alkalmon s elmegy a találkozóra, Mikor azonban a kék asszony meg jelenik a hegyoldalon Pigeoné felhasználja

az alkalmat hogy elszakítsa egymástól a szerelmeseket s a pinczéből kiált Pigerénének a kék asszony helyett hogy az csak őt szereti. Ezen megjednek fellármázzák é falut, s nem vágnak a hegynek, hogy felkeressék a kék asszonyt, a két szerelmes, hogy megengesszelje, a báró hogy megismerje, a többiek pedig kíváncsiságból. A második felvonás a kolostorban játszik, ahol sorba jelennek meg: a báróné Piere Teréz a kapitánya nép és a báró.

Az első hamar megszökik, mert megjed a kék asszonytól, de a másik már pongyolában találja és megismeri s ekkor már közösen működnek, hogy bolonddá tegyék a bárót, aki aztán a harmadik felvonásban előadást akar tartani a kék asszonyról tudóstársainak, mikor Mariotta kifecsegi neki a kapitány meghívásának történetét s felsüléseivel s a Pierre és Teréz idilljének szerencsés nyelbeütésével a darab véget ér.

Ebben a keretben aztán a szebbnél szebb zeneszámok váltakoznak közben pompásan illeszkedik a darabba a kék asszony II. felvonásbeli belépő keringője, amelyet F. H e g y i Aranka maga szerzett az Evva Lajos szövegére s énekel először a népszínházban, a darabban pedig a II. felvonás m i l l y g y e r t y a a kupléja a szó szoros értelmében frenetikus hatást tett.

Az előadás kitűnő volt, mindössze Békésy küzdött indispozícióval F. K á l l a y Lujza azonban újból remekelt és S e r f ő z y Zseni épen ügyesen játszott és énekel azonban hangjának gyengésege néhány magasabb hangnál megérett. Sziklai a báró szerepében folytonos közderültség t á r g y a v o l t, két k u p l é j a pedig egyenesen elragadta a közönséget. V i d o r j ó l adta a kalandba cseppent kapitányt s szinte úgy láttuk, megtalálta azt a szerepkört, amelyben sikereket is képes elérni, t. i. a meglepetés s nem természetes mozgású alakok személyesítőjét.

A színház a bérletszűnet dacára is szépen megélt és a közönség sokat tapsolt a szereplőknek.

A darabot ma és holnap bérletben ismétlik.

Fejő.

Honvédjei annyira szeretettel, ragaszkodással és bizalommal viseltettek személye iránt, hogy a hősök, kik Damjanics vezérlele alatt legyőzhetetlenek, haddöntők voltak; a kik sapkájukat szemükre húzva vakon rohantak a tüzet okádó ágyukra; a kik harci dalokat énekelve támadtak a lovasságra; kacagva a sánczokra, a kik gunyolták a legnagyobb veszélyt: azok más vezér alatt nem bírták magukat megkülönböztetni a sereg többi részétől.

A bátorság megvolt bennök, de Damjanics föl tudta költeni becsüségüket is. Egy egy szava, teláló megjegyzése által fejlesztette azt bennök s egy tekintetével jutalmazta érdemeiket, E mellett ő is nagy mértékben hozzájárult a sikerek előidézéséhez. Első volt a legnagyobb veszélyben épp úgy, mint nem vonta ki magát a hadjárat alatt semmi fáradság alól.

Damjanics mint vezér csak saját magától kért tanácsot, És a mire vállalkozott végre is hajtott becsülettel,

Ha Damjanics balesete nem történik, s ő seregénél maradhat sok dolog másként történt volna, mely Damjanics ott nem léte miatt mostohan vitetett — jegyzi meg Vukovics Sebő. És Vukovicsnak ezt a nézetét nagyon, de nagyon is sokan osztják ma is. Ma többen mint akkor.

Maga Damjanics már Aradon belátta, hogy Görgei befolyását kezdetben kellett volna ellensúlyozni, a mikor még könnyű volt ép és egészséges.

A juliusi visszavonuláznál már olyan volt Arad alatt a honvédsereg, mint egy gondolkodás nélkül mozgó gép. Nem volt önálló nézete, véleménye, akarata, elhatáro-

zási képessége senkinek, de senkinek. Görgei tehetett velük a mit akart.

A pár hét, pár hónap előtt megvívott titáni küzdelmek és diadalok emléke már kiveszett a honvéd emlékeiből. A hősi lélek eltávozott belőlük Damjanicscsai.

Görgeivel szólanul, szégyenkezve mentek Világoshoz, a hol Görgei, a vezér meg fosztotta seregétől a hazát, azér, hogy azután ő Görgei, teljes életére hazátalan, seregnélküli vezérré legyen.

A világi fegyverletétel után Damjanics feladta Aradot. A vár feladását én lélektani okokkal magyarázom: Damjanics nem változott hű maradt eszméihez, de megutálta az általános gyavaságot és romlottságot. Mint egy ókori stoikus, oly nyugodtan nézett sorsa elé nem is lehet másként! Egyike léven azoknak a tiszta embereknek, kiknek az élet mar akkor alkalmatlan volt. — mert hisz előre megmondta, ha ábrándképe ki nem vihathó. Ha nem készülünk el a némettel, — akkor ő semmifele időhöz korhoz szokáshoz és államformához rem lesz képes magát alkalmazni, Honvédeihöz intézett bucsuztatójánál azokat a kifejezéseket használta melyeket Siller ad marquis Posa szájába — Ő nem szolgál semmifele koronás fő alatt.*

A szemtanúk feljegyezték számunkra Damjanics utolsó óráinak lefolyását Ugy halt meg társaival együtt mint egy szent, mint egy bölcs, mint egy hős mint egy vértanu.

Azt hiszem méltán kérdehetem, ki tudná megmondani, mi lett volna szabadságharcunk végeredménye, ha Damjanics balesete nem történik.

Kolozsvári színtársulat Berlinben és Amerikában. Lui Selárd, Közép-Európa egyik nagy hírű impressáriója, Me gy e r i Dezsőnek, a kolozsvári nemzeti színház igazgatójának ajánlatot tett egy külföldi körútra, melyben részt vegyen a nemzeti színház egész személyzete. A társulat a terv szerint jövő nyáron kezdené meg vendégszereplését Berlinben, hol három hétig játszanának és kizárólag magyar népszínműveket és operetteket adnának elő. A társulat ezután Amerikába utazna, hol 3-4 hónapig tartó körutat tenne és minden nagyobb városban tartana előadásokat a magyar népszínmű és operettekkel. A nagy hírű impressárió a főszerepét különösen a népszínműre helyezi s bizonyára azért fordult Me gy e r ihez, mivel ez időszereplést a budapesti népszínmű után neki van legerősebb társulata a népszínműre, aminthogy ez a legutóbbi népszínmű előadások sikereiből nyilvánvaló. Hogy a terv lehetséges-e, arra nézve az igazgató határozott feleletet még nem adhatott.

A jövő hét műsora. Vasárnap 17-én két előadás d. u. 3 órakor népeléadásul, félhelyekkel: Argyil és tündér Ilona tündéres látványosság, zenével tánczszal irta Szigligeti. Este rendes helyárrakkal harmadszor: A kék asszony. Hétfőn 18-án Ingyenélők. Vidor Pál énekes népszínműve. Kedden 19-én Vasember Csiky drámája. Szerdán Jubász Ilona első felléptével. Hoffmann-meséi operette. Csütörtökön Jubász Ilona 2-ik felléptével A Cremonai hegedős opéra. Ez megelőzi Kolosorból vigjatek 1 felvonásban. Pénteken bérletszűnetben Ujdonság itt először Kövessy Albert nagyhatást aratott énekes bohózat: A diplomás kisasszonyok: Szombaton ugyanez. Vasárnap d. u. Czigánybáró operette. este rendes helyárrakkal harmadszor diplomás kisasszonyok.

A jutalomjáték. A jutalomjáték a vidéken még mindig népszerű intézmény. A primadonna és a színész, aki egy-egy éven át a sovány színházi kassza érdekében énekel a kuplékat és az ábrándos szerelmi nótákat, a jutalomjátéknapián végre egy szebb jövő hajnalát látja felderülni a horizonton. Hogy a színész milyen naiv és szerény emberi lény, az kitűnik azokból a számadásokból, amelyeket a direktor a jutalomjátékokról készíteni szokott. Ime, egy példa:

Bevétel: 108 frt 20 kr.

Kiadás: Napi költség 63 frt 17 kr.

Különszínlapok 7 » — »

Összesen 70 frt 17 kr.

marad 38 frt 03 kr.

Ebből az összegből kerek 50 perczent, vagyis 19 frt 1 kr illeti meg a jutalmazott színművészt. A 19 frt 1 kr ért jár a színművész négy órán át a színlapoztatóval, s ezért eszeli ki azokat a furfangos fogásokat, amelyekkel a közönséget a színházba csalja. És mennyi ravaszság, mennyi ötlet, mennyi farasztó fejtörés kell ahhoz, hogy a közönség a színházba eljőjön! A Parisit ezzel a czim-mel hirdetik: Mindenütt jó, de legjobb otthon; a Denise ily alakban kerül színre: A bukott leány tragédiája; a Rip van Winkle színlapján pedig kövér betűkkel jegyzik meg, hogy a darabban előforduló gyermekszerepeket a helybeli telekkönyvvezető tehetséges apróságai játsszák. És mindez 19 frt 1 kr! Békésen tegnap volt a Borbély Andor jutalomjátéka, s a derék színművész mint levelezőnk írja, a következő színlappal csábította a közönséget a színházba:

Óriási botrány.

No de ilyet!

Tiszturak a záróban.

Borbély Andor jutalomjátéka!

A reklám nagyszerűen bevált, mert a Irányi Dániel elvű kerülete, ahol legelsőbben alakult meg az Erkölcsoemesítő Egyesület fiókja, színültig megtöltötte a békési színházat

Aszfalt, téglá és koczkakó.

Ez a három anyag alkotja Debreczenben a burkolatot, már t. i. ott, ahol van, mert bizony még igen sok helyen nincs. Volna ugyan negyedik fajta is, de abban nincs köszönet s ez a Batthyány-utcai beton. Arról — azt hisszük — beszélünk is felesleges, mennyire szükséges volna, ha minél több burkolat volna városunkban, de hiába, nincs pénz.

A mai derék gazdálkodási rendszer oda-juttatott bennünket, hogy 20 millió frt értékű törzsvagyon mellett Debreczen város lakossága a járdaadón és a kövezetvámön kívül még a költségek felét is viselni könytelen, ha utcájának burkolatát javíttatni akarja. Bezzeg a hátralekötött behajtott összegei gyűlnek garmadába, begyűlnek, mert bizony azokról senki sem tud, köveztetésre burkolásra pedig csak a kövezeti vám jövedelmét fordítják. Mar pedig mi az az 50000 frt ennek a nagy Debreczennek?!

A főútvonalon ha végig megy az ember, egymásután talál benyíló utcákat, amelyek egyáltalán nincsenek burkolva; végig megyünk az egész Péterlián Debreczen leg többre hivatott utcáján s a házak mellett téglaburkolatot találunk! Azt mondják arra, hogy olcsóbb, mert a város maga gyártja! Nem áll, mert bizony a téglá drága dolog s amellett tisztán sem lehet tartani, eső után órákig söt napokig nem szárad ki s a nők ruháit piszkolja.

Gyalogjáróra egyetlen burkolat van, az aszfalt, amely a számszerűleg kimutatható, olcsóbb és tartósabb, mint a téglá. De jobb és olcsóbb a koczkakőnél is. A főmérnök ugyan azt mondja, hogy a koczkakőnek hat lapja van s mikor mind a hat lapja elkopott még mindig jó oda, ahol olyan sines, azonban kerdezzé meg csak a bérkocsisokat, milyen kellemes azon hajtani, míg ellenben nézze meg a hatvan utca elején azt a kis aszfalt reteleget, felsőhajt minden kocsis és minden ló, ha a szekerevel rajthat.

Az aszfalt nem sikos, a kő az; sokkal több ló elsiklik a kővön, télen ez gyakori holott az aszfalton ez ideig nem. Nyáron pedig hasonlíthatatlanul sikosabb a kő.

Azt szeretnék tehát, ha aszfalt lenne Debreczenben mindenütt. Hiszen ezért sem kell ma már külföldre menni, aldott jó föld ez a mi hazánk, nyujt ez még aszfaltban is olyat, mely versenyez a külföldivel, sőt felül is mulja azt s emellett sokkal olcsóbb. Debreczennek külön ajánlanunk sem szükséges, hiszen csak éppen a napokban határozta el az ev. ref. egyház, hogy a nagytemplom terraszát magyar aszfalttal burkolatja, a hatvan-utcai kitűnő részlet is magyar aszfalt s legutóbb éppen most folyik a kadas- és miklós-utczák burkolása magyar aszfalttal.

Azt hisszük, hogy, ha már fizetnie kell a burkolatért a lakosoknak, megérdemli, hogy jó burkolaton járjon!

Kormánypárti kortes kudarez.

— Megsemmisítettek a hadházi tisztújítást. —

Debreczen, okt. 16.

Méltatlanul, jogtalanul, igazságtalanul és durván megtörték Hadház község független polgárságának szabad választási jogát, midőn, törvénytelenül törvénytelenre halmozva, a derék községre reáerőszakolták jelenlegi községi eljáróságát, melynek mindenestire főérdemül tekintették, hogy követői voltak a kormánypárt által parancsolt politikának.

Es hiában jaldult fel a községi képviselőtestület többsége az erőszakosság vakmerő hányvetése ellen s hiába keresett a hajdu község lakossága szenvedett sérelmeire gyógytapszt saját megyéje mindenható urainál, a közgyűlésen, az igazságkeresőket elutasították s a csufondáros káröröm arczpirulás nélküli ünnepele diadalmát. . .

Még a rágalom is kinyújtotta kigyó nyelvét e derék hajduközség lakosaira, kiket nem átalak lázongó szocialista névvel is megbélyegezni, mikor a sérelmeket szenvedett lakosság a nevezhetetlen erőszakosságon felindulva tiltakozott a megyei basák önkénye ellen s kereste felhaborodásában azt az elégtételt, mely a sárral dobált, durva kézzel elfojtott igazságot minden jogállamban megilleti s mely elégtétel aranyos koszoruját át is adta a hadháziaknak a legfőbb közigazgatási ítélszék, a közigazgatási bíróság f. hó 9-én hozott ítéletében, melyben Wekerle Sándor és bíró társai a Hajduvármegye befo-lyásolt közgyűlése által is megerősített Hadház községi tisztújítást megsemmisítették s törvénytelennek bélyegezték.

Nem szándékunk újabb sebeket szakgatni a régiék fölé s nem akarjuk a nyilvánosság előtt újból pellengérré állítani azokat, kik kortes pártpolitikából a hadházi választás erőszakos komédiáit is vakon felső parancsra szentesíteni akarták. Minden nyilvánvaló feketesége, durvasága, erkölcsi saróssága daczára a vármegye közgyűlése által is törvényesnek kimondatván azt. És mi minden káröröm nélkül nyugtatjuk a kortes politika eme csufondáros, de méltó kudarczát, melyből vajha okulnának azok, akiket megillet s vajha erőszakos, szentségtelen kézzel, — önző hatalmi érdekből ne csinálnának még többször hitvány játékszer a nép jogaiból.

A hadházi tisztújítás megsemmisítéséről Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, most értesítette ugy Hajduvármegyét, mint a hadházi felebbezőket, kik most igazságukra büszkén, tiszta önérzettel csaphatják arczukba rágalmazóiknak, sértegetőiknek, elnyomóiknak a közigazgatási bíróság ítéletét, mely egy derék magyar községnek abekéjét, hitét az igazságos bíróságban visszaállította s mely ítélet a méltatlanul meghurczolt T a t á r Gábor és társainak is a legfenyesebb elégtételt szolgáltatta.

Most tehát újból tisztújítás lesz Hajdu Hadházon s hisszük, hogy ez a fenti lesújtó ítélet után simábtan, erőszakoskodás nélkül fog megtörténni a kortes hatalom részéről is s a végtelékig nem leend megfeszítve e derék nép túrelme, melynek minden büne, hogy őseinek elvét nem hagyja s nem nyaklakodik az urak tányérján.

Ifj. Móricz Pál.

Ujdonságok

* Istenítiszteletek. Holnap vasárnap az ev. ref. templomokban a következők tartják: a Kossuth-utczán: D o m b i László tanár jelölt, az ispotály templomban: M i t r o v i c s Gy., a kis templomban: S z i l á g y i l m r e. A rom. kath. templomban reggel 7 órakor H a m e r n y i k S., 8 órakor egy kegyesrendű tanár, 9 órakor V o l a f k a Nándor, a szt.-beszédet M o l n á r 1/2 12 órakor K o v á c s Márk tartja. Az ágostai hitvallásnak templomában Maternyi Lajos végzi az istenítiszteletet.

* Változások a honvéd dandár irodában. A debreczeni társas körökben kedvelt s elegáns dandár segédtszít S z e n t p á l y Gábor főhadnagy november elsejével megváltik a dandársegédtsziti állástól, de megváltik Debreczentől is a rokonszenves fiatal tiszti kít a november elsejével mint — százados — századparancsnokot helyeznek át a gyulai honvéd gyalogezredhez. Az ugy katonai, mint polgári körökben egyaránt kedvelt,

nagyrabecsült Szentpály főnagy s. tiszti helyét S z a t h m á r y Kálmán főhadnagy tölti be, ki már J e k e l f a l u s s y tábornok mellett el is foglalta állását.

* Az alsó szabolcsi tiszaszabályozó társulat ma d. e. tartotta rendes őszi közgyűlését s azt megelőzőleg igazgató választmányi ülését gr. D e s e w f f y Aurél v. b. t. elnökelete alatt, amelyen összesen 564 szavazat volt képviselve. A közgyűlés első tárgya az igazgatóióság és választmány ujjalakítása volt. El- n ö k k é gr. Desseffy Aurél, alelnökké Debreczeni János egyhangulag közfelkiáltással megválasztattak. A vál. tagjai lettek 3 evre: Ábrahám László, Békessy László, Berencsy János, Csonhány László, Farkas Sándor, Kornis Ferencz, Kovács Gyula, Lukács Dezső, Malonyai Ferencz, Palay József, Póka István, Somossy Béla, b. Vay Béla, Vitányi Bertalan valamennyien 564 szavazattal, Osváth Ferencz 363, Melczér Gyula 561, Liptay Jenő 556, Derék Gyula 554, Komlóssy Arthur 470 Tro-mon Béla 363, dr. Braun Béla 241 szavazattal. Ezután határozta a telefon ügyében. — Az albizottság 32000 forint költséggel kívánja létesíttetni az egész vonalon, mely aztan egy Csegétől debreczenig hozandó vonallal a társ. közp. irodával volna összekötendő, ezzel szemben a választmány e vonalat mellőzni akarja s ez esetben a költség 5000 frtal kevesebb ugyan, de az egész munka nesze semmi, fogd meg jól. — A közgyűlés többsége mégis e mellett döntött. A dolog azonban nem marad ennyiben, mert felebbezés készül a határozat ellen. Ezután folyó ügyeket intéztek el, valamennyit a választmány javaslatának megfelelőleg.

* Ev ref főiskola Seniorának beigtatása.

Ma d. e. 9 órakor volt a mult tanev végén választott senior Soltész Elemér ünnepelés beigtatása. A diszes közönség és deákok teljese- sen megöltötték a termet ahol az ünnepély lefolyt. S a s s Béla igazgató felhívja S o l t é s z Elemert székfoglaló beszéde elmondására, S o l t é s z senior felolvassa székfoglaló értekezését, — melynek czime: J é z u s f e l t á m a d á s a. A történelmi egyházi tan s az e l l e n e i r á n y u l ó h i p o t h e z i s. — Ennek felolvasása után a Senior szép beszédet tartott először a tanári karhoz és aztan az ifjusághoz. A szép beazé- det hétfői számunkban adjuk közre. A szép beszéd elmondása után Senior léteszi a Dr Helle Károly jogtanár által felolvasott hiva- talos esküt az igazgató S a s B é l á n a k, A szép ünnepély záradékát azon szép szavak képezték a melyek az új seniorhoz és az ifjusághoz intézett az igazgató.

* Drótos tót és a francia nyelv

Tegnap d. u. a n a y - c s a p ó utczán egy dró- tos tót haladt végig s mindenik telek előtt a szokásos módon bekialtott, hogy nincs-e va- lami drótozni való? Az egyik ház ablakai- ban uri társaság sütkérezett az enyhe napon. A társaság egyik tagja tréfából francia nyel- ven kiáltott a drótos tót felé. Nagy lett az egész társaság meglepetése, midőn drótaváz uram kifogástalan francia kiejtéssel felelt a kérdésre. Erre szóba álltak a tóttal, a ki el- mondta, hogy ő beutazta Ausztria, Német Francia országot stb. Megtanulta mindenik ország nyelvét, megdrótozta mindenik ország repedt fazekát. Üzlete Németországban ment legrosszabbul, ott kevés a cserép fazék. A társaság adott neki egy pár hatost s aján- lotta neki, hogy most már tanulja meg az az Esperanto nyelvet is. Erre bon jour kívánt s odább állott a drótos.

* A vadászati saison még csak most kezdődött igazán. A talaj hűvös és nedves s a vadászok ezert most van igazi szimat. Ha ugrik a fűles, a kutya nem vesztí hamar s addig hajtogatja jobbra-balra, hegyre ki, he- gyen le, míg lövésre fut a gyanutlan nyul, a mikor aztan bevégzi földi pályafutását, ha ugyan dicsőségesen tovább nem inal. Am a vadászati saison főkép azért kezdődik most, mert az őz-sutát csak mátló október 15 ikétől szabad löni. A vadász-sport legkiválóbb mu- latsága pedig az őz vadászat. Már az a guthi őrszengeteg is, hol az őz szokott tartózkodni,

pompás animóra bangolja a vadászt és bizony a legtöbb vadász nem pusztán a vadászatban, hanem a természet önségében is gyönyörködni szokott. Van valami édes, kimondhatatlan boldogság abban az ozonduz légkörben, abban a titokzatos homályban, abban a néma csendben, amit vad erdőségekben találhatunk fel csupán. Aztán a vadász fülének sincs kedvesebb opera, mint a kopók csengő hajtása ó az erdők mélyén többszörös viszhangot vert fegyver dörrénés.

* **Hymen.** Békés Emil ur az Erbes Fleischmann nagykereskedő cég üzletvezetője eljegyezte Frankovits Abrahám ur leányát Regina kisasszonyt Nagy-Somkúton.

* **Öngyilkos hivatalnok.** Witzel Nándor az ügyvédi kamara irodatiszja tegnap este kilenc óra után, a Sas utca 17 szám alatti lakásán az ajtó keresztfájára egy zsinagreg felakasztotta magát. Az öngyilkosságot 10 órakor vették észre a házbeliék s azonnal jelentést tettek a rendőrségnek honnan Eizman József inspekciós polgári biztos Dr Varga Emil kerületi orvosral a helyszínre sietett s levágták a szerencsétlen embert a zsinagregról. A holttest még meleg volt, mikor az orvos megnézte, ki meg is próbált mind-n élesztési módot, de hiába. Az öngyilkos 40 éves, nős, józan életű ember volt s neje semmi okát sem tudja adni végzetes tettének. Holttestét a közpórház halottas kamrájába vitték ki.

* **Bocskay-szobra Kolozsváron.** Mióta királyunk a nemzet nagyjai közül tizet kiválasztott, hogy emléküket szoborban is megörökíttesse, azóta minden város szobrot akar magának. A szalontai Rozvány György azt javasolja, hogy a hajdu községek a király által felállítandó Bocskay-szoborról szerezzenek be másolt öntvényeket. A holo szvári Ellenzékmég ennél is tovább megy, a király által ajándékozott Bocskay-szobrot Kolozsvár részére óhajtja megszereztetni, mivel hogy Bocskay és István Kolozsvárt születtek s már ezen a czímen is méltán igényt tarthat Kolozsvár e nevezetes szülöttjét ábrázoló szobor műre. Mit szólnak mindehöz a derék hajduk, kiknek Bocskay-szoborbizottsága már évek óta csendesen aluszik? Hisz utóvégre talán a hajduknak is volna valami közöcskéjük Bocskay vajdához.

* **Diszes katonai temetés.** Ma d. e. fél 10 órakor temették el a Meránban elhunyt Erben Robert es. és kir. 14-ik huszárezred őrnagyát fényes katonai pompával. A helyőség összes szolgálatban nem levő tisztikara megjelent a temetésen, kirukkolt a katonazene, 1 század gyalog, 1 század lovas Vilmos huszár és század gyalog és 1 század lovas honvédhuszár és a gyászoló rokonságon kívül igen sok résztvevő közönség.

* **Szüreti hatás.** Most tartatik mindenféle a szüret most készült a jövő év karcsossa s iszik boldog, boldogtalan ha részt vehet valami kedélyes szüreti mulatságon. Ennek a vig életnek a hatása mutatkozik mindennél mutatkozik még a rendőri jelentésekben is. Mindenféle holt részeg emberek feküsznek az utcán keresztbe Pallas Imre a nagycsapó utcát vette a birtokába alvás helyül míg Hollos Péter a salórom kasszárnya mögötti szemétdomb — puhányain pihente ki a must szeszi hatását, míg a rendőrség pártfogásába nem vette őket.

* **Felhívás a Zion egylet tagjaihoz.** A »Zion« debreczeni betegs. egylet f. hó 18-án d. u. 4 órakor avatja fel az izr. új templom számára készült Széfer Thórá (szentírási tekercs) s adja át ünnepélyes formában az izr. hitközség előjáróságának. A törának atvitele az egyleti helyiségből a templomba baldachin alatt az egyleti zászló kíséretében fog végbemenni a templomi énekkar közreműködése mellett. A templomban főtiszt Krausz Vilmos főrabbi ur alkalmi beszédet fog tartani. Hogy a felvonulás minél impozánssabb legyen az egyleti tagok kéretnek a kitűzött napon d. u. 4 órakor a gyületi helyiségben minél nagyobb számban megjelenni.

* **A kórházi bizottság** ma délután 4 órakor ülést tart Körner tanácsnok elnökele alatt.

* **Elfogott tolvaj cseléd.** Suba Margitot egy fél éve körözött a debreczeni rendőrség tolvajlás miatt és most el fogták Kassán.

* **Debreczeni orgona építő.** Kerékgyártó István debreczeni orgona építő műterméből egymásután kerülnek ki az új orgonák. A múlt hónapban a Vitkai (Szatmár m.) ev. ref. egyház részére készített diszes orgonát végezte be és adta át, az elmúlt vasárnap pedig a tiszaladányi ev. ref. egyháznak adta át kitűnő orgonáját, melyről a meghívott szakértő bíráló, Békés Antal h. böszörményi kántor orgonista és zene tanár teljes elismeréssel nyilatkozott. A jövő hónapban a Kenderesi ev. ref. egyház orgonáját fogja bealítani.

* **A holnapi presbiteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyh. tanácstermében mint már jeleztük holnap f. hó 17 én d. e. 10 órakor presbiteri gyűlés lesz melynek tárgyai, szavazás egyhm. világi aljegyzőre, az új szervezeti szabályzat beterjesztése és folyó ügyek.

* **Meghívó.** Az Alsó Nyirvidéki vízlecsapoló társulat 1897 évi október hó 25-ik napján d. e. 11 órakor Debreczen sz. kir. városban, a városháza nagy tanácstermében tartandó évi rendes közgyűlése. Tárgysorozat: 1., A közgyűlés határozat kétségének megállapítása és a jegyzőkönyv hitelesítésére két társulati tag megválasztása. 2., Szavazatra jogosultak és szavazatúknak megállapítása. 3., Az 1897 évről szóló jelentés bemutatása. 4., Számvizsgáló bizottság jelentése. 5., Költségvetés és a foganatba veendő munkálatok megállapítása. 6., Számvizsgáló bizottság megválasztása 1898-ik évre. 7., A társulathoz beérkezett leiratok, beadványok és kérvények elintézése. 8., A választmányhoz bejelentett indítványok. A közgyűlés előtt fenti tárgysorozattal ugyanazon a helyen és ugyanazon a napon, d. e. 1/2 9 órakor választmányi ülés tartatik, melyre a T. Választmányi tag urakat meghívom és az ügyek fontosságánál fogva teljes számában a való megjelenésre felkérlek. Kelt Debreczenben 1897 évi október hó 12-ikén Gróf Szapary György s. k. társulati elnök.

* **Agarászati bál.** A szabolcsvármegyei agarász egylet folyó 1897 évi november hó 6-ikán az agarász verseny alkalmából Nyiregyháza »Korona« szállodában zártkörű bált rendez. Balbizottság: Lipity Béla elnök. Országos Miklós pénztárnok. Molnár Gusztáv jegyző, ifj. Bodnár István, Farkas Géza, Kállay Emil Okolicsányi Dezső b. tagok. — Belepti díj személyenként 3 frt. páholy 19 frt. Kezdeté 9 órakor. A versenyek november 6-án és a következő napokon fognak megartatni.

* **A zsidó hitközség előjáróságának értesítése.** A zsidó hitközség előjáróságától a következő értesítés közlésére kértünk fel: A debreczeni hitközség t. tagjai tisztelettel értesítettnek, hogy f. hó 19-en »Szimchasz thóra« ünnepnapján a nagytemplomban tartandó főistentisztelet alkalmával (kezdődik d. e. 9 órakor) csak az előirt nyolcz egyen fog a thóra olvasáshoz felhivatni, hogy azonban hitbéli szükségletüknek a többi hitközségi tagok is eleget tehesenek, e célból reggel 6 órakor is fog istentisztelet tartatni, mely alkalommal az összes jelen levő hitek a thórához felhivatnak. Debr. 1897. okt. hó 15. A debreczeni hitközség előjárósága.

* **Kétszáz forint és szép leány** Psolek és Lujza ügyét a kir. ügyészség a szatmári törvényszékhez tette át tárgyalás végett.

* **Egy brutális apa.** Szomorú lehetett a szegény Nyitrai sz. k. y. Tamas 10. éves fiú eddigi élete is, a mi kiválglik apja mostani durva tettéből is. Holt részegen tért haza a szappanos utcai lakására és a fiától kenyeret kért s mivel sem otthon nem volt

kenyér, sem a boltos nem adott hitelbe, neki esett a kis füeskanak és egy balta fokkal egyba főbe verte és mint már többször, úgy most is elűzte a lakásából. A kis fiú keresztanyjához akart menni aludni, de mert fáradt volt, egy a kenyérpiacson levő sátorba húzódott meg, hol a rendőr észrevette s a városházára kísérte; hol sirva panaszkodott a fenéket.

x **A Dréher-féle téli udvarkert éttermében Színház után választékos friss vacsora.**

Táviratok.

A provizórium

Bpest okt. 16.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma d. e. 10 órakor tartott ülésében vette tárgyalás alá Ausztriával kötendő provizóriumról és az idemnitrol s a horvát provizóriumról és az idemnitrol szóló törvényjavaslatokat. Az elsőnél a függ. és 48-as párt álláspontját Kossuth fejtette ki, hanguloyozvan, hogy Ausztriában nincsen biztosítva azok alkotmányos tárgyalása, mire Falk Miksa és Tiszza Kálmán elnök igyekeztek megvédeni a kormány álláspontját mit aztán meg is szavaztak, valamint az idemnitry és a horvát provizóriumot is.

A szegvári mandátum.

Budapest, okt. 15. A Debr. ered. táv.)

A szegvári mandátum kérdése foglalkoztatja ma a politikai köröket. Ugron Gábor, ki már hazaérkezett Lipcséből, még nem nyilatkozott ugyan véglegesen a jelöltség elfogadása tárgyában, de a párt két áryalatának legtekintélyesebb elemei biznak azonban benne, hogy Ugron neki felajánlott jelöltséget elvállalja.

Szocialista egyesületek.

Budapest, okt. 16. A Debr. ered. táv.)

A belügyminiszter a legutóbbi időben a vidéken tervezett szocialista munkás egyesületek részéről felterjesztett alapszabályokat nem fogadta el, illetőleg jóváhagyási záradékot nem engedélyezte. Többnyire oly helységekről volt szó, a melyekben már vannak egyesületek, melyeknek célja, hogy tagjaik művelődéséről gondoskodjanak. Ez esetben a miniszter az elutasítást azzal indokolta, hogy nem lenne helyén való, hogy egy s ugyanazon helységben több egyesület létesíttessék, melyek azonos célokat szolgálnak.

Segítség a ruthéneknek.

Budapest, okt. 16. (A »Debr.« ered. táv.)

Bereg, Zemplén és Máramaros megyékben legnehezebb a ruthenek helyzete, s több faluban évekre visszamenő adóhátralék van. A miniszter most azon esetekben, ha az adótartozás meghaladja az árverés alá kerülő objectum értékét, az adót egyszerűen törölni fogja esetleg 10 évi törlesztést engedélyez. Az adóügy rendezésével Szalay László számtanácsost bízták meg, aki személyesen fog eljárni.

Egy szép színész nő titokzatos halála.

Budapest, okt. 16. (A »Debr.« ered. táv.)

Jászvarosból jelentik, a város társadalmi körében általános feltűnést kelt egy fiatal szép színésznőnek hirtelen halála. Neulcea színésznőről van szó, ki este még a legvidámabb hangulatban több színész és színésznő társaságában mulatozott, reggel azonban ágyában halva találák. A suttagó fama szerint a színésznőt kedvese egy Dumitrescu nevű tisztviselő mérgezte meg. A vizsgálatot megindították, a gyanúsított azonban még szabadlábon van. A vizsgálat eredménye elé a legnagyobb kíváncsisággal néznek. Érdekes, hogy az elhunyt színésznő egy barátjának irányította az ügyészség figyelmét az esetre, mert levelet irt egyik jászvárosi lap szerkesztőjének, melyben közölte vele gyanúját.

Allami és orvosi ellen-
irás alatt

Guber & Forrás

Leghathosabb
vas-arsen-víz
vérszegénység, női, ideg- és bőr-
betegség ellen stb.

Dr. Braun, Chrobak, Kaposi, Neumann stb.
egyet. tanárok által ajánlva.

Eladás: **MATTONI és WILLE**
BUDAPEST, Teréz-körút 37 és Diana-lőröd épület.
Mattoni Henrik, Bécs és Franzensbad
és minden gyógyszerárban

Mesés szép selymek méter ára 39 kr
Dupla széles meleg kelmék „ „ 19 „
Szép jó velezek „ „ 19 „

BOROS TESTVÉREKNÉL
DEBRECZEN,
Kossuth-utca 3. sz.

Földbirtokra
Törlesztéses kölcsönöket
első helyre
és
váltó hiteleket
második helyre
ajánl és legrövidebb idő alatt igen
jutányosan lebonyolít

Balog Ede
DEBRECZEN, N.-Várad-utca 2125. sz.

Lohse világhírű különlegességei a bőr ápolására.

Eau de Lys de Lohse

Hatvan év óta felhívatlan mint legkiválóbb bőr- és
tökéletes ifjú udesség megtartására, valamint a nyári
szépítő, napfény, porosság, sárga foltok és az arca minden
tisztáltságának biztos ellátására fehérben és róssa-
színből szokásnak, sárgában barnának.

Lohse lilomtéj-szappan
scodas illata, tisztasága és finomsága végett a legkiválóbb
felvette szappant, darabja 6 kr., rósszín 1 frt.

Gyártmányom védelmének, mellőzések mindig figyelni a csomag-
ra és a csomagolásra, 45 Jägerstr. 46
GUSTAV LOHSE BERLIN
udvari illatszertész.

Kapható Ausztria-Magyarországi minden gyógyszerárban és jódo ártászer ártásellen.

A Bika szálloda mellett.

Katz Hermann

férfi-, fiu- és gyermek-ruha raktára Debreczenben,
Alapított 1880. évben.

A jelenlegi hűvös őszi idény beálltával bátorkodom a t. cz. közönség-
nek óriási nagy raktáramon készletben levő férfi, fiu s gyermek-öltönyeim
a következő árak mellett ajánlani:

1000 drb. gyermek costum 3-10 évesig	2-8 frtig.
1000 „ fiu öltöny	4-15 „
500 „ fiu s gyermek köpeny 3-15 évesig	4-15 „
1000 „ magános pantallón s csizma nadrág	2-8 „
2000 „ férfi öltöny a legújabb divat chwiott, kamarn, Zsolnai Loden	8-25 „
1200 „ rövid téli kabát, loden, chwiott és mandarin	4-15 „
600 „ hosszú téli kabát és Ulster többféle divatos színekben	9-40 „
Elegáns Jaquet vagy Ferencz József öltönyök	15-35 „

Különösen felhívom a n. é. közönség b. figyelmét arra, hogy készle-
temet legnagyobb részben saját felügyeletem alatt helyben a legjobb szabók
által készítettem.

A: Bika szálloda mellett.

A Bika szálloda mellett.

A Bika szálloda mellett.

EISLER IZIDOR

a főposta mellett

tudatja a n. é. közönséggel, hogy

női divatáru cikkekkkel

rendkívül dusan elvan halmozva

és minden áru

mesés olcsó árban

kapható.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkáért“

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest,

VI. Podmaniczky-utca 45.

Debreczen,

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi
akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle színehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat
cipkét, szőnyegeket és butorszőveket, közmunkákat, keztyűket és mindenféle fűg-
gönyőket stb.

Női toillettek egészben és felbontva festetnek.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyíleg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz.

Festésünk szintartó és nem fog, vegyíleg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége
szerint megújítva, azonnal használható állapotban adának vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Gyár: Tiszafüred

Nagyvárad,

főut, Orsolya-zárda mellett.

Gyöngyös,

Főter.

Eger,

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

MANDEL SAMU és TÁRSA**KABA (HAJDÚMEGYE)**

szőlőszetében gyökeres fás ojtvány őszi, esetleg tavaszi szállításra eladó, alany Ripária, a borfaj 110 frt, csemege 120 frt ezre, valamint 40,000 db egy évig használt ojtós bor szükséges parafa dugó 2 frt ezre.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. elien.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, — erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** úr gyógyszerüzében Király-utca 12. és dr. **Egger A.** úr gyógyszerüzében Váci-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzében, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S.-A.-UJHELY, 129 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

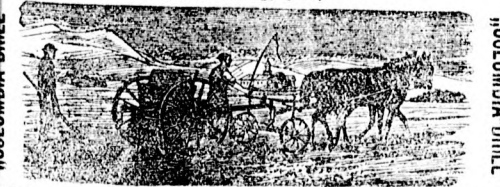
Ugyszintén: **Rothschek V. Emil, Tóth Béla** urak gyógyszerüzéikben.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgép készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kezelőgépek, bere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók.

Jobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológok, darálóok, őrlő-malmok, egyetemes szecskék, két- és háromvasútkék és minden egyéb gazdasági gépek.

Készletek árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA czégnél
Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

Partie-áru üzletemet

Koszuth-utcára, a pénzügyigazgatóság épületébe helyeztem át.

Nálam kapható:

barchent, szövet, vászon, chifon, kanavász, finom alsó ingek és nadrágok, férfi és gyermek kalapok, sapkák és minden néven nevezendő ezikk

a melyeket alkalmi vétel folytán

mesés olcsón

bocsátom a vevők rendelkezésére.

Tisztelettel

ADLER SIMON

Feltűnően olcsó árak.

Teljes tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

lámpákban

az idény beálltával oly dus választékú rakárt rendeztem be, hogy azzal ugy a leggyyszerűbb, mint a legfokozottabb igényeket is kielégíthetem.

Egyidejűleg ajánlom

petroleum raktáramat

hol is kizárólag robbanástól mentes, szagtalan kitűnő

csillár petroleum

arusítottak, melyet a nagyérdemű közönség kényelmére 5 kilós saját edényeimben házhoz szállítok. — Üzlethelyiségemben kisebb mennyiségben is kapható.

Teljes tisztelettel **Lám Sándor.**

Csillár petroleum egyedüli elárusítása.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a 24 év óta fennálló Egyháztér 347/48. sz. a.

szabó üzletemet

tetemesen megnagyobbítottam és a mai kor kívánalmához képest csinosan átalakítottam.

Főszínt fektetek arra, hogy raktáram folyton a legdivatosabb

bel- és külföldi szövetekkel

dusan ellátva legyen, hogy ezáltal bő választékot nyújthassak.

Készítetek: **magyar és német**

férfi öltönyöket

mérték szerint, izléses és pontos kivitelben.

Rendkívül előnyös összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy m. t. megrendelőim igényeit kitűnő áru és mérsékelt árszámítás mellett legjobban kielégítem, ugy helybeli, mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Balla Mihály

férfi szabó.

Aláírási felhívás!

AZ ACETYLENGÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

üzletkörének kiterjesztése és mint ismeretes Magyarországon és Ausztriában építendő Carbidgegyárainak mielőbbi való kivitele céljából a f. évi február hó 21-én tartott közgyűlés határozata alapján

400.000 frt. névértékű részvénynek kibocsátását

határozta el. Az igazgatóság e szerint **4000 drb. 400 frt** névértékű részvényt bocsát **110 frt. árfolyamon** nyilvános aláírás útján a közönség rendelkezésére.

Az aláírás alkalmával **részvényenként 30 frt. fizetendő készpénzben** vagy értékpapirban, mely összeg legkésőbb 8 nappal a részvények felosztása után **60 frt.** készpénzre egészítendő ki, mely a fennmaradó **50 frt.** (100 frt névérték után január 1-től számítandó kamattal együtt) a részvények átvételekor, de legkésőbb **1897. november 30-ig fizetendő.**

Az aláírás határideje 1897. október 18—20-ig bezárólag tart.

Részvényekre való előjegyzések elfogadtnak:

Budapesten a társaság pénztáránál Andrassy ut 1. I. emelet,
 Bécsben a társaság fiókjánál, I. Kärtnerstasse 37,
 Temesvárt a temesi agrár takarékpénztárnál,
 Szegeden a szegedi kereskedelmi és ipar banknál,
DEBRECZENBEN a debreczeni kereskedelmi és iparbanknál.
 Czepléden a czeplédi kereskedelmi és ipar banknál,
 Mezőtúron a mezőtúri takarékpénztárnál.

Felüljegyzés esetén az aláírás lezárától számított 14 nap alatt fog az aláírás mérve szerint a felosztás megtörténni, miről minden előjegyző értesítettik.

100,000

sorsjegy

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték
SORSOLÁSI TERVE

50,000

nyeremény

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1897. november 11. és 12.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1897. december 10. és 11.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1898. január 4. és 5.		Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1898. január 26. és 27.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1898. február 16. és 17.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1898. márcz. 9-15! April 6-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	30000	1 á	30000	1.000,000	
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	20000	1 á	20000	Korona	
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	15000	1 á	15000	Nyerem. Kor. nyer.	
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	3 á	10000	3 á	10000	1 á	60000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	5 á	5000	5 á	5000	1 á	40000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	8 á	2000	8 á	2000	1 á	20000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	10 á	1000	10 á	1000	1 á	10000
50 á	100	60 á	300	70 á	500	70 á	500	70 á	500	1 á	6000
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	3900 á	170	3900 á	200	1 á	4000
3000 nyer. Kor. 240000		4000 nyer. Kor. 470000		5000 nyer. Kor. 890000		4000 nyer. Kor. 934000		4000 nyer. Kor. 1061000		1 á	20000
										1 á	10000
										1 á	6000
										1 á	4000
										2 á	3000
										3 á	2000
										20 á	1000
										50 á	500
										400 á	2000
										720 á	1000
										1000 á	500
										27800 á	200
										30,000 nyer. és díj 9,550,000	

A sorsjegyek árai:

	I. osztály	I. és II. osztály	I-VI. osztály
1 egész	6.— frt	16.— frt	80.— frt
1 fél	3.— »	8.— »	40.— »
1 negyed	1.50 »	4.— »	20.— »
1 nyolczad	.75 »	2.— »	10.— »

Sorsjegyek kaphatók az összeg előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítójánál

G A E D I C K E A. BUDAPEST,
 Kossuth-Lajos-utca 17.

Nyereményjegyzéket tisztelt vevőimnek a megejtett huzás után minden felszólítás nélkül megküldöm.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.